Saap. 26.9.2022

**Valtuustoaloite 26.9.2022**

**UNICEFin Lapsiystävällinen kunta – toimintamalliin hakeminen**

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa.

Lapsiystävällisyys on kunnalle kilpailu- ja elinvoimatekijä. Muhos tarvitsee tulevaisuudessa lisää veronmaksajia. Lapsiystävällisyydellä on vaikutusta siihen, valitseeko perhe Muhoksen asuinpaikakseen.

Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia edistämään lapsen oikeuksien toteutumista ja näin tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly City -malliin. Suomessa mallissa mukana on jo 47 kuntaa ympäri Suomen. Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen voi saada kunta, joka on sitoutunut ja pyrkii aktiivisin toimin toteuttamaan ja kehittämään lasten hyvinvointia, osallisuutta ja lapsen oikeuksia.

UNICEF tukee, seuraa ja arvioi kunnan kehittämistyötä mallin eri vaiheissa. Lapsiystävällinen kunta -malli tavoittaa talla hetkellä yli 50 prosenttia Suomessa asuvista lapsista. Lähialueen kunnista mukana on mm. Oulu, Liminka ja Kempele, joista Oulu on jo Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saanut kahdesti. Liminka aloitti mallissa vuonna 2020 ja Kempele vuonna 2022.

Kunnan palveluiden riittävyyttä ja "lapsiystävällisyyttä" tulee arvioida ja kehittää jatkuvasti, koska puutteet kunnan palveluissa ovat yksi este lapsen oikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle ja lapsen hyvinvoinnille. Lapsen oikeudet kuuluvat jokaiselle lapselle. Siksi se, että lapset voivat keskimäärin hyvin, ei riitä. Kyse on kunkin lapsen ainutkertaisesta lapsuudesta. Mitä lähempää ja useammasta kulmasta asiaa tarkastelee, sitä enemmän löytää myös puutteita ja kehittämiskohteita. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta –malli auttaa kuntia tässä työssä.

Lapsiystävällisyys on toimintakulttuuri, jossa päätöksenteossa huomioidaan lapsen etu ja lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan etukäteen päätösesitysten vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Ennakkoarviointi mahdollistaa eri vaihtoehtojen vertailun. Lapsia koskevassa päätöksenteossa ja toiminnassa harkitaan ensisijaisesti lapsen etua. Kussakin kunnassa voidaan erikseen arvioida toiminnan keskeiset tavoitteet tarpeiden mukaan ja keskittyä niihin.

**Malli ei lisää kunnan velvoitteita eikä kustannuksia. Se toimii työkaluna**, jonka avulla kunta voi huomioida päätösten vaikutukset lasten hyvinvointiin ja osaltaan toimii ongelmia ennaltaehkäisevänä toimena. Mallia voi toteuttaa yhdessä kolmannen sektorin tai muiden toimijoiden kanssa. Lapsiystävällinen kunta -malli on myös osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE), joka on kirjattu myös valtakunnallisessa päätöksenteossa hallitusohjelmaan.

Lapsi, joka on elänyt kunnassa hyvän lapsuuden haluaa todennäköisemmin elää siellä myös aikuisuudessa. **Tehdään Muhoksesta siis entistä lapsi- ja perhemyönteisempi kunta, jolla on kauaskantoisia vaikutuksia myös tulevaisuuteen!**

**Tapani Ervasti**

**Muhoksella 26.9.2022**

PIRKKO MATTILA

Leena Tuomaala